

Begaafd Onderwijs

READER

ZES BELANGRIJKE
PRINCIPES VOOR
CREATIEF DENKEN.

Zes belangrijke principes voor Creatief Denken.

Om veel ideeën te produceren, heb je de juiste gemoedstoestand en een verscheidenheid aan stimuli nodig om je creatieve denkkraft te stimuleren. Om deze gemoedstoestand te gebruiken en te behouden, moet je een paar basisprincipes van creatief denken begrijpen. Deze principes vormen de attitude en psychologische basis van alle benaderingen voor het genereren van ideeën. Je zult problemen beter begrijpen als je creatiever kunt denken, en je zult ideeën van hogere kwaliteit genereren als je de principes van creatief denken toepast. Echt goed creatief denken is echter niet eenvoudig. Daarom, hoe meer je weet over creatief denken, hoe gemakkelijker het zal zijn.

Onze geest is een reservoir van ideeën. Wat we weten is de som van alles wat we hebben meegemaakt en geleerd. De ideeën zitten erin; het enige wat we moeten doen is ze eruit halen. Dit vergt wel de juiste mentale houding en aanpak. Gelukkig hoeven we niet alles te onthouden om creatief te denken. Het enige wat we hoeven te doen is onze aangeboren creativiteit combineren met creatieve denkprincipes. Onze kennis en ervaring zal dan helpen om de associaties te genereren die tot ideeën leiden.

ZES BELANGRIJKE PRINCIPES VOOR CREATIEF DENKEN

1. *Scheid het genereren van ideeën van evaluatie.*

2. *Test aannames.*

3. *Vermijd patroondenken.*

4. *Creëer nieuwe perspectieven.*

5. *Minimaliseer negatief denken.*

6. *Neem voorzichtige risico's.*

1. Scheid ideeën genereren van evaluatie.

Dit is de allerbelangrijkste stelregel van creatief denken. Wanneer je ideeën genereert, moet je dit scheiden van evaluatie. (Nogmaals: dit is echt het belangrijkste principe van creatief denken.) Je zult nooit je volledige creatieve potentieel bereiken totdat je dit principe toepast. De reden is simpel: creatief problemen oplossen vereist zowel divergent als convergent denken. Het genereren van ideeën is divergerend; je wilt zoveel mogelijk ideeën opdoen. Idee-evaluatie is convergent - je wilt de hoeveelheid ideeën beperken en de beste selecteren. Als je beide activiteiten tegelijk probeert te doen, zul je geen van beide goed doen. Effectieve probleemoplossers hebben geleerd deze twee activiteiten te scheiden; dat wil zeggen, eerst genereren ze ideeën en dan evalueren ze deze. De meeste 'gemiddelde' probleemoplossers gebruiken in plaats daarvan een sequentiële benadering: genereren-evalueren-genereren-evalueren-genereren, enzovoort. Ze denken zelden over een ander idee na totdat ze het vorige idee op alle mogelijke manieren hebben geanalyseerd. Het resultaat is een beperkt aantal over-geanalyseerde ideeën. Het vermengen van generatie en evaluatie levert meestal weinig ideeën op. Het creëert ook een negatief klimaat dat niet bevorderlijk is voor creatief denken.

Onthoud voordat je aan een sessie voor het genereren van ideeën begint - alleen of in een groep - dat je de beste ideeën verzint door je oordeel uit te stellen. Bewaar de analyse en het kritisch denken voor later, nadat alle mogelijke ideeën zijn gegenereerd. Alleen dan is het tijd om de ideeën te evalueren.

2. Test aannames

Het testen van aannames is waarschijnlijk het op één na belangrijkste principe van creatief denken, omdat het de basis vormt voor alle creatieve percepties. We zien alleen wat we denken te zien. Wanneer we naar iets kijken, doen we aannames over de werkelijkheid.

Optische illusies, een vorm van creatieve waarneming, hangen af van dit fenomeen. In zekere zin zorgen optische illusies ervoor dat we het ene zien terwijl er ook iets anders aanwezig kan zijn.

Echtgenote en schoonmoeder

Op een vergelijkbare manier hebben mensen vaak verschillende reacties wanneer ze worden geconfronteerd met dezelfde stimulus. Een persoon kan naar een bloem kijken en zich gelukkig voelen omdat het hen herinnert aan een liefdevolle relatie; iemand anders kan echter naar dezelfde bloem kijken en verdrietig zijn omdat het hen herinnert aan de recente dood van een geliefde. Beide mensen in dit voorbeeld nemen de bloem waar, maar ze 'zien' ook de eigenschappen van geluk of verdriet. Om te weten waarom we deze eigenschappen zien, moeten we aannames testen. Hetzelfde principe geldt bij het gebruik van activiteiten voor het genereren van ideeën. Ze presenteren stimuli die bepaalde reacties uitlokken. Onze specifieke reactie zal afhangen van de veronderstellingen die we maken over een bepaalde stimulus. Hoe meer prikkels we gebruiken, hoe groter de potentiële stroom aan ideeën. Wanneer deze stimuli en verschillende individuele reacties in een groep worden gebruikt, neemt de potentiële kwantiteit en kwaliteit van ideeën toe. Meer prikkels en meer mensen leveren meer aannames op, die weer meer ideeën opleveren. Meer ideeën geven ons meer opties en meer kansen om onze problemen op te lossen.

Beantwoord de vragen hieronder zo snel als je kunt:

Wat is het tegenovergestelde van zwart?

Welke kleur is sneeuw?

Wat drinkt een koe?

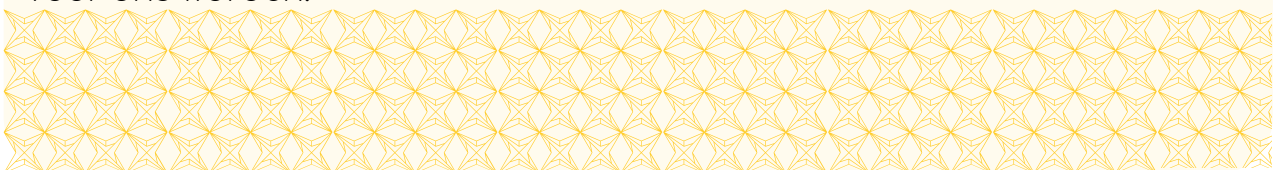
3. Vermijd patroon-denken

Als je antwoord op de derde vraag hierboven 'melk' was dan heb je een voorbeeld van denken in patronen ervaren. Kwam je direct op water dan heb je minder die neiging. Maar waarschijnlijk is niemand immuun.

Doe maar eens je armen over elkaar. Welke hand ligt onder, welke boven? Probeer nu snel je armen andersom over elkaar te doen. Je merkt vast dat dit minder makkelijk gaat. We zijn enorm gewend 'dingen te doen omdat je ze altijd zo doet'.

Herinner jij je je eerste rijles nog? Kun je je herinneren hoe mentaal vermoeiend het was om alle handelingen van handen en voeten te leren, je ruimtelijk inzicht te gebruiken, op de weg en op andere bestuurders te letten, de regels en de verkeersborden te volgen en te luisteren naar je instructeur, en dat allemaal tegelijkertijd? Misschien vroeg je je af of je ooit zou gaan beheersen. Maar bedenk eens hoe moeiteloos rijden waarschijnlijk vandaag voor je is. Door herhaling en oefening worden alle activiteiten die je hebt geleerd in je geheugen opgeslagen als een automatisch reactiepatroon, zodat rijden nu veel minder hersenactiviteit vereist. Het is een gewoonte geworden, waardoor je tijdens het rijden tegelijkertijd aan iets anders kunt denken, met een ander persoon kan praten, of naar muziek kan luisteren.

Dat is de kracht van patronen. Ze helpen ons om gewoonten en routines te vormen, om te blokkeren wat anders te veel zintuiglijke informatie zou zijn en om te voorkomen dat de kostbare verwerkingscapaciteit van de hersenen wordt gebruikt voor details op laag niveau. In de cognitieve psychologie wordt dit fenomeen 'automatisme' genoemd. Het is ons aangeboren vermogen om complexe gedragingen en scripts te leren, te behouden en te herhalen zodat die na verloop van tijd bijna onbewust voor ons worden.

4. Creëer nieuwe perspectieven.

Toen de impressionistische schilder Renoir deze uitspraak deed, suggereerde hij het belang van het ontwikkelen van creatieve perspectieven. Men zou kunnen stellen dat er geen creatief product kan zijn zonder een creatief perspectief. Om iets nieuws te produceren, moeten we iets nieuws zien. Wat we zien, kan een eerder over het hoofd gezien element van een probleem of een oplossing zijn door het combineren van twee voorheen niet-verbonden ideeën.

Niet iedereen kan gemakkelijk creatieve verbindingen leggen. Soms kunnen we door de bomen het bos niet meer zien. Aan de ene kant vergroot de diepe betrokkenheid bij een probleem automatisch ons begrip ervan. Dit is goed. We moeten problemen begrijpen om ze op te lossen. Te veel begrip kan echter schadelijk zijn omdat het ervoor zorgt dat we onze focus versmallen en een breder perspectief verliezen. Dit is slecht. Te veel gedetailleerd probleembewustzijn zorgt ervoor dat we het grote geheel uit het oog verliezen. De oplossing: nieuwe perspectieven creëren.

Activiteiten voor het genereren van ideeën helpen nieuwe perspectieven te creëren en problemen met nieuwe ogen te zien. Ze doen dit door vrije associatie te vergemakkelijken, probleemelementen te combineren, interactie met andere mensen te bevorderen of reacties op verschillende stimuli uit te lokken. In elk geval is het resultaat hetzelfde: nieuwe manieren van denken over een probleem. Na verloop van tijd merken de meeste mensen dat hoe meer ze een verscheidenheid aan activiteiten gebruiken, hoe gemakkelijker het wordt om nieuwe perspectieven te creëren.

5. Minimaliseer negatief denken.

Van jongs af aan hebben we geleerd om iets nieuws te bekritisieren. Wat is jouw typische eerste reactie wanneer iemand een nieuw idee voorstelt? Zeg je meestal iets als "Dat is fantastisch", "Dat is een geweldig idee", of "Dat is echt interessant"? Waarschijnlijk niet.

Hoewel er een paar uitzonderingen kunnen zijn, zijn de meesten van ons voorgeprogrammeerd met een "automatisch nee". Door training en conditionering op school en thuis hebben we geleerd eerst te bekritisieren en later na te denken. Het is bijna alsof we hebben geleerd dat het beter is om iets nieuws ronduit af te wijzen dan zelfs maar de potentiële waarde ervan als een oplossing te beschouwen.

Evenwichtige reacties op nieuwe ideeën ontwikkelen.

Probeer meer evenwichtige reacties op nieuwe ideeën te ontwikkelen om het negatieve denkpatroon te voorkomen. Bijvoorbeeld door:

- Nieuwe ideeën als startpunt te zien; de eerste ideeën zijn het begin om te komen tot meer werkbare oplossingen. Dus ondersteun en koester alle nieuwe ideeën - ze kunnen vaak worden gewijzigd of kunnen helpen bij het stimuleren van verbeterde versies.

- Jezelf af te vragen "Wat is er goed aan? Wat is in ieder geval één positief kenmerk van dat idee?" Zo kan de positieve eigenschap een beter idee stimuleren.

- Eerst te benoemen wat je leuk vindt aan het idee, wat je er interessant aan vindt, en dan pas wat je niet leuk vindt.

6. Neem voorzichtige risico's.

Je kunt geen creatieve denker zijn zonder eerst te mislukken. Niemand slaagt ooit echt zonder eerst te falen. Creatief denken brengt risico's met zich mee. Veel mensen zijn echter bang voor risico's, omdat die tot mislukking kunnen leiden. En wie wil er als mislukkeling bestempeld worden? Toch moeten we risico's nemen om enige kans van slagen te hebben.

De risico's van het verzinnen van ideeën zijn vele malen kleiner dan het risico rondom het uitvoeren van een idee. Dus tijdens het creatieve denken en ideeën verzinnen kun je onbegrensd risico's nemen. Het inschatten van en elimineren van de negatieve gevolgen van de ideeën komt pas bij de uitvoering van het idee.